

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: קופמן	שם פרטי: ולנטינה
--------------------	---------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: ספיבק		בלועזית Spivak	
שם פרטי איתו נולדתי: ולנטינה	בלועזית Valentina	מין: נקבה	שנת לידה: 1936
עיר לידה: מוגילב	בלועזית Mogilev	ארץ לידה: אוקראינה	
שם פרטי ושם משפחה של האב: אהרון ספיבק		שם פרטי ושם נעורים של האם:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: מוגילב	בלועזית Mogilev	ארץ המגורים: אוקראינה	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) השכלה יסודית	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמידה	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) אוקראינה			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: גטו מוגילב		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: מוגילב		תאריך השחרור: 21/3/1944	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור אוקראינה	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין מתי עד מתי- 1948 עד סוף 1948		שנת עליה: 1944	במידה ועלית באנייה, ציין את שמה "פאן-יורק"

אנא ספרי/ על קורותיך מלפני המלחמה ועד היום בישראל

נולדתי בשנת 1936 במוגילב שבאוקראינה. הייתה לי ילדות טובה, היה בבית אוכל טעים ללא רעב. אימא הייתה עקרת בית ואבא היה עובד בבית דפוס של עיתון מקומי. אני למדתי בבית ספר יסודי מעורב עד כיתה ג' ובבית גרנו שלושה אחים, סבא וסבתא וגם דודתי ובתה. אני זוכרת את סבא מתפלל פעמיים ביום לפחות, חגגנו את כל החגים היהודיים בבית. אני זוכרת את הקצינים הנאצים שהגיעו לאחר ההפצצות ואמרו לנו להיכנס לתוך הגטו, כיוון שביתנו לא נכלל בגטו נאלצנו לעזוב את הבית. בגטו חויבנו לעבוד תלמי צהוב שתפור על בגדינו. לאחר שעזבנו את הבית הגענו למין מחסן שבו היינו צריכים לחיות לפחות 10 אנשים, אני זוכרת את תנור הברזל באמצע החדר, החורפים היו קרים מאוד וקשים. סבי היה חייט ותפר לי מעיל מחתיכות בדים, היה מחסור חמור באוכל והאוכל העיקרי שנכנס לפי היה קליפות תפוח אדמה. חוסר ידיעה וחוסר אונים שרר בגטו, לא ידענו למה מחכים, פחד יומיומי מכל דפיקה בדלת וכל מי שדפק רצינו לוודא שלא הגרמנים נמצאים מחוץ לדלת. בגטו שלא זכור לי ניסיונות בריחה עקב חולשת האנשים ודלות האמצעים שהיה בגטו. הגטו היה בשליטה רומנית, אבל הרומנים עשו מה שהגרמנים ציווה עליהם כמו להכות אותנו עד זוב דם, באופן כללי אבל היחס של הרומנים היה פחות גרוע משל הגרמנים. בגטו היו אוספים מניין בסתר ומתפללים למרות הסכנה ולמרות שזה לא היה מקובל כלל, גרנו כל המשפחה בחדר אחד יחד עם יהודים נוספים ונעזרנו מעט ברומנים שמחוץ לגטו כדי לקבל מעט מזון. אבא שלי התקרב לקבוצה של אנשים שהשיגו רדיו וכל ערב הוא הלך לשמוע איתם חדשות בסתר על מנת לנסות להבין מתי המלחמה תגיע אל קיצה. בשנת 1944 לאחר הקרב בסטלינגרד הגיעו אלינו שמועות שהגרמנים עזבו את ברית המועצות וגם קצין נאצי הגיע אלינו הביתה וביקש מים, הוא סיפר שהיטלר מת וצריך לעזוב את הבית בגטו. לאחר עזיבת הגרמנים, שנה שלמה המשיכה המלחמה וחוסר המזון החריף, אימא התחילה לעבוד כזבנית ואבי המשיך לעבוד בבית הדפוס של העיתון המקומי והילדים חזרו לבית הספר. היה קושי בהסתגלות בבית ספר מחוץ לגטו כי בגטו דיברנו וקראנו רק ביידיש וזכורה לי שסוג של אנטישמיות גם לאחר המלחמה. בגטו היינו כ-975 ימים קשים וארוכים, כשהגענו לארץ ישראל נישקנו את האדמה, שרנו, התרגשנו מאוד והייתה תחושת ניצחון. כשעליתי ארצה טיפלתי בקשיים, גרתי בחולון ולאחר מכן באזור.

בשנת 2010- פרסמתי ספר על חיי ועל שושלת משפחתי, על המלחמה, הספר כולל תמונות ותיעודים המסודרים בסדר כרונולוגיים וישנם מספר עותקים אצל משפחתי הקרובה. אני רוצה לפרסם את השיר הזה שכתב יונה מוריץ שיש בו מילים כה חזקות שתרגמתי לעברית:

שיר בלי שם

אני מסבירה
לילדה קטנה
משמעות המילים האלה:
"היכלך וזלמלך"
עוגיות טעימות
לבנים ולבנות.
היה גם ילד
אי-אז בימים
אהב לאכול
דברים מתוקים.
איפה הילד
עכשיו בעולם
לשווא לחפש
בין אנשי העולם
שרפו את הילד
והוא נעלם
לא הפסיקו לפרוח
במקום השמדתו
פרחים אדומים לזכרו.